

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת

יועץ משפטי: 1723113

נוהל הטיפול בעתירות לצו מניעה או לצו להסרת מודעות ולניקוי ושיקום מקרקעין, התשע"ג-2013
לפי סעיפים 17ב(א) ו-17ג לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

הגדרות 1. בנוהל זה -

"החוק" – חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959;¹

"יושב ראש הוועדה" – יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית שמונה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969² (להלן – חוק הבחירות לכנסת);

"נוגע בדבר" – אחד מאלה:

(1) חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות עבירה לפי החוק;

(2) בא כח רשימת מועמדים שמונה לפי סעיף 59 לחוק הבחירות לכנסת שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות עבירה לפי החוק;

"עתירה" – עתירה למתן צו לפי סעיף 17ב או 17ג לחוק;

"תצהיר" – תצהיר לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.³

עתירה 2. (א) עתירה תימסר למשרדי ועדת הבחירות המרכזית במשכן הכנסת; באופן סרוק וחתום, על מצורפיה כאמור בסעיף קטן (ג) ובסעיף 3, ותוגש, עד השעה 14:00 בימים א' עד ה' בשבוע, באמצעות דואר אלקטרוני Vadatb@knesset.gov.il או באמצעות פקסימילה שמספרה 02-5669855; עותק מקורי, כרוך ומודפס של העתירה, על מצורפיה כאמור, יוגש, בנוסף, במסירה אישית למשרדי הוועדה בכנסת, או ישלח בדואר רשום למשרדי הוועדה; כמועד קבלת העתירה במשרדי הוועדה ייחשב המועד שבו אישרה מזכירות הוועדה את קבלת העתירה על מצורפיה.

(ב) בעתירה ייכללו כל אלה:

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 138; התשע"א, עמ' 1026.

² ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, עמ' 421.

- (1) שם העותר, מספר זהותו ומענו להמצאת כתבי בי-דין, לרבות מספר טלפון, מספר טלפון נייד, מספר פקסימילה וכתובת דואר אלקטרוני, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו ופרטיו כאמור;
- (2) המשיבים ומענם להמצאת כתבי בי-דין, הפרטים המפורטים בפסקה (1) לגבי כל אחד מהמשיבים, אם ניתן לבררם, ועניינו של כל אחד מהמשיבים בנושא העתירה; היה המשיב מועמד לבחירות לכנסת או לבחירות לרשות מקומית, או סיעה של הכנסת או של מועצה מקומית או אזורית, או רשימת מועמדים לכנסת או לרשות מקומית, יצויין הדבר בהבלטה בעתירה;
- (3) תיאור התעמולה נושא העתירה והמועד שבו פורסמה, או שבו היא עתידה להיות מפורסמת;
- (4) העניין של העותר בנושא העתירה;
- (5) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת העתירה;
- (6) נעשתה פניה מוקדמת בכתב למשיב – יצורפו העתקים של ההתכתבות לעניין זה; לא נעשתה פניה מוקדמת – יפורטו הנימוקים להגשת העתירה בלא פניה מוקדמת;
- (7) פירוט הסעד המבוקש;
- (8) עותר המבקש לצרף נספחים לעתירה -
- (א) יצרף, לפני הנספח הראשון, תוכן ענינים שבו יפורטו ביחס לכל נספח: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון לנספח;
- (ב) יצרף, לפני כל אחד מהנספחים, דף מקדים שבראשו ובמרכזו יצוינו: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון של הנספח; הפרטים המצויינים בסעיף זה יירשמו בגופן "David", גודל 36.
- (ג) עתירה תיערך לפי טופס 1 שבתוספת והעובדות שבה יאומתו בתצהיר אשר יצורף לה ושיהיה ערוך לפי טופס 2 שבתוספת; בתצהיר תהיה הפרדה בין עובדות שהן בידיעתו האישית של המצהיר לבין עובדות הנכונות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו, שלגביהן יציין את מקור ידיעתו ואמונתו.

3. צירוף מסמכים (א) לכל עותק של העתירה יצורף צילום של התעמולה נושא העתירה, אם ניתן להשיגו בשקידה סבירה, ושל כל מסמך אחר שהעותר מסתמך עליו, ושמצוי ברשותו.
- (ב) לא צורף מסמך כאמור לעתירה, אף שהוא מצוי ברשות העותר, לא יסתמך עליו בעל דין בדיון בעתירה אלא ברשות יושב ראש הוועדה.
4. המשיבים לעתירה (א) המשיבים לעתירה יהיו כל אלה:
- (1) המועמד, הסיעה או רשימת המועמדים שבעדם נערכה, או תיערך התעמולה נושא העתירה, לפי העניין;
- (2) היוזם לפרסום התעמולה, אם אינו המשיב האמור בפסקה (1);
- (3) כל מי שעלול להיפגע מקבלת העתירה.
- (ב) יושב ראש הוועדה רשאי, בכל שלב, להורות על מחיקת עתירה אם לא צורף משיב ראוי, או להורות על צירופו של עותר או משיב, וכן על מחיקת משיב או עותר שצורף לעתירה.
- (ג) נוגע בדבר, היועץ המשפטי לממשלה, ובבחירות לרשות מקומית המפקח הארצי על הבחירות ברשויות המקומיות במשרד הפנים ומנהל הבחירות ברשות המקומית רשאים לבקש להצטרף, בכל שלב, ובאישור יושב ראש הוועדה, כמשיבים לעתירה.
5. פגם בעתירה ובכתב התשובה עתירה שלא מתקיימות בה הוראות סעיפים 2 עד 4 ו-8 לא תתקבל לרישום, אלא שהעותר, או המשיב, לפי העניין, רשאים לבקש שיושב ראש הוועדה, או מי שהוא הסמיך לכך, יחליט בשאלה האם בעתירה או בתשובה מתקיימות ההוראות האמורות או לא, והחלטתו תהא סופית ומכרעת.
6. המצאת עתירה למשיבים עותר ימציא למשיבים, במישרין, עותק של העתירה והמסמכים שצורפו לה לפי סעיף 3 ויגיש למזכירות ועדת הבחירות המרכזית אישורים על המצאת העתירה לכל המשיבים; יושב ראש הוועדה רשאי להחליט, אם ראה כי נסיבות העניין מחייבות שלא להשהות את הטיפול בעתירה שלפניו, כי תימסר למשיבים הודעה טלפונית על הגשת העתירה ודבר תוכנה, והדבר יאומת בתצהיר שיגיש העותר למזכירות הוועדה.
7. עיון בעתירה עתירה שנתקבלה לרישום תובא, בהקדם האפשרי, לעיון יושב ראש הוועדה, והוא רשאי –
- (1) למחוק או לדחות עתירה – כולה או מקצתה – על הסף, על פי כתב העתירה בלבד או לאחר שקיבל כתב תשובה;

(2) להורות לעותר להגיש תצהיר משלים או הודעה משלימה בעניינים שהורה, או להגיש נוסח מתוקן של העתירה באופן שהורה;

(3) להורות שמשיב יגיש כתב תשובה לפי סעיף 8 (בנוהל זה – כתב תשובה), ורשאי הוא להגדיר את העניינים הטעונים תשובה;

(4) להורות כי יתקיים דיון בעתירה במעמד הצדדים, ומשעשה כן, יגישו המשיבים את תגובתם לעתירה או לעניינים שהורה (להלן – כתב תגובה); כתב התגובה יוגש למזכירות הוועדה ויומצא לשאר בעלי הדין במועד שקבע יושב ראש הוועדה; לא נקבע מועד, יוגש כתב התגובה למזכירות הוועדה ויומצא לשאר בעלי הדין לא יאוחר מארבעה ימים לפני מועד הדיון.

כתב תשובה 8. (א) הורה יושב ראש הוועדה על הגשת כתב תשובה לעתירה, יוגש כתב התשובה בתוך ארבעה ימים מיום החלטתו, בכפוף לאמור בסעיף 7(4), אם לא קבע יושב ראש הוועדה מועד אחר; המועד להמצאת התשובה בכתב יהיה לא יאוחר מהשעה 14:00 בצהרי היום האחרון שבו ניתן להגיש את התשובה.

(ב) בכתב התשובה יפורטו אלה:

(1) שם המשיב, מספר זהותו ומענו להמצאת כתבי בי-דין, לרבות מספר טלפון, מספר טלפון נייד, מספר פקסימילה וכתובת דואר אלקטרוני, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו ופרטיו כאמור;

(2) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת התשובה;

(3) עמדת המשיב לגבי הסעד המבוקש בעתירה;

(4) כתב התשובה יהיה ערוך לפי טופס 3 שבתוספת, והעובדות שבו יאומתו בתצהיר או תצהירים אשר יצורפו אליו כאמור בסעיף 2(ג);

(5) לכתב תשובה יצורפו, ככל שניתן, העתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין;

(6) משיב המבקש לצרף נספחים לכתב התשובה -

(א) יצרף, לפני הנספח הראשון, תוכן עניינים שבו יפורטו ביחס לכל נספח: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון לנספח;

(ב) יצרף, לפני כל אחד מהנספחים, דף מקדים שבראשו ובמרכזו יצויינו: שם הנספח, הספרה שבה סומן ומספר העמוד של העמוד הראשון של הנספח; הפרטים המצויינים בסעיף זה יירשמו בגופן "David", גודל 36.

(7) משיב שלא הגיש כתב תשובה כאמור, לא יהא רשאי להשמיע את טענותיו אלא ברשות יושב ראש הוועדה.

צורת כתב טענות 9. עתירה, כתב תשובה וכל מסמך אחר המוגש במסגרת הליך בפני יושב ראש הוועדה יוגש בצורה שבה מגישים כתבי טענות לבית משפט לפי סימן א' לפרק ז' לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984,⁴ בשינויים המחוייבים, ובשינויים שיורה יושב ראש הוועדה.

ראיות 10. (א) יושב ראש הוועדה ידון בעתירה על פי ראיות שיובאו בתצהירים בכתב, זולת אם החליט, לפי שיקול דעתו להתיר חקירת מצהיר של בעל הדין שכנגד, אם ראה כי הדבר דרוש לשם הכרעה בעתירה; החליט יושב ראש הוועדה להתיר חקירה כאמור – יורה את דרך חקירת המצהיר, ורשאי הוא לקבוע כי חקירת המצהיר תיעשה בדרך של שאלונים בכתב, או בדרך של בקשת פרטים נוספים, כפי שיורה.

(ב) לא התייצב המצהיר לפי החלטת יושב ראש הוועדה, או לא השיב לחקירתו באופן שהורה יושב ראש הוועדה לפי סעיף קטן (א) לא ישמש תצהירו ראיה אלא ברשות היושב ראש.

הכרעה בעתירה 11. (א) יושב ראש הוועדה רשאי להחליט בעתירה על יסוד העתירה וכתב התשובה בלבד, או על יסוד דיון במעמד הצדדים.

(ב) ראה יושב ראש הוועדה מקום לברר את העתירה בדיון בפניו רשאי הוא לקבוע מועד לדיון בעתירה במעמד הצדדים.

(ג) יושב ראש הוועדה כי רשאי ליתן צו ארעי על יסוד העתירה בלבד (להלן – צו ארעי); ומשנתן צו ארעי, יקבע בו מועד למתן תגובה של המשיב או לדיון במעמד הצדדים בהקדם האפשרי.

סדר הטיעון 12. החליט יושב ראש הוועדה על קיום דיון בפניו, סדר הדיון יהיה כלהלן:

(1) העותר יטען תחילה והמשיב יטען אחריו, זולת אם קבע יושב ראש הוועדה סדר טיעון אחר; היו כמה עותרים או כמה משיבים, יקבע יושב ראש הוועדה את סדר הטיעון ביניהם;

⁴ ק"ת התשמ"ד, עמ' 2220.

(2) יושב ראש הוועדה רשאי להתיר לבעל דין טיעון נוסף בתשובה לטענות בעל הדין שכנגד;

(3) התיר יושב ראש הוועדה חקירת מצהיר או חקירת עד שאינו מצהיר, וקבע שהחקירה תיערך בדיון לפניו, תיערך חקירתו לפני שמיעת טענות בעלי הדין, ואולם רשאי יושב ראש הוועדה, אם ראה טעם לכך, להתיר חקירת מצהיר בשלב אחר של הדיון; המצהיר מטעם העותר ייחקר תחילה, זולת אם קבע יושב ראש הוועדה סדר אחר; היו כמה עותרים או כמה משיבים, יקבע יושב ראש הוועדה את סדר חקירת המצהירים ביניהם;

(4) יושב ראש הוועדה רשאי להורות על השלמת טיעונים בכתב בעניינים שקבע, במקום טיעון בעל פה.

13. החלטה סופית (א) בהחלטה הסופית מוסמך יושב ראש הוועדה לדחות את העתירה או לקבלה – כולה, מקצתה או בשינויים וכן רשאי הוא להורות בדבר הוצאות ועניינים אחרים הנגזרים מהחלטתו, לפי שיקול דעתו.

(ב) החלטת יושב ראש הוועדה בעתירה תימסר לעותר, למשיב ולכל נוגע בדבר ותפורסם באתר האינטרנט של הוועדה; נגעה החלטה לתעמולת בחירות לכנסת – תפיץ אותה מזכירות הוועדה בין כל חברי הוועדה באמצעות דואר אלקטרוני.

14. הוצאות (א) בתום כל הליך, יחליט יושב ראש הוועדה, לענין שלפניו, האם לחייב בעל דין בתשלום שכר טרחת עורך דין והוצאות המשפט (להלן – הוצאות) לטובת בעל דין אחר, או לטובת אוצר המדינה או אם לאו.

(ב) ראה יושב ראש הוועדה כי בעל דין האריך את הדיון בכל הליך שלא לצורך, על ידי טענות סרק או בכל דרך אחרת, רשאי הוא, באותו הליך או במסגרת ההחלטה הסופית, וללא קשר עם תוצאות ההליך, להטיל עליו את הוצאות ההליך בשיעור שימצא לנכון בנסיבות הענין, לטובת בעל הדין שכנגד או לטובת אוצר המדינה, או לטובת שניהם.

(ג) על פסיקת הוצאות לפי סעיף זה, יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות פרק ל"ד לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1948.

15. אי התייצבות או (א) נמסרה הודעה בדבר דיון, רשאי יושב ראש הוועדה – אי הגשת מסמכים לפי החלטת יושב ראש הוועדה

- (1) אם לא התייצב איש מבעלי הדין – למחוק או לדחות את העתירה או לדחות את הדיון למועד אחר;
- (2) אם התייצב העותר והמשיב לא התייצב – לקיים דיון בעתירה בהעדר המשיב או לדחות את הדיון למועד אחר;
- (3) אם התייצב המשיב והעותר לא התייצב – למחוק או לדחות את העתירה או לדחות את הדיון למועד אחר.

(ב) ניתנה החלטה לפי סעיף זה, רשאי העותר או המשיב, לפי הענין, לבקש את ביטולה או שינויה בתוך ארבעה ימים מיום המצאתה, ורשאי יושב ראש הוועדה לבטלה או לשנותה בתנאים שייראו לו, ובין השאר לענין הוצאות.

(ג) החליט יושב ראש הוועדה כי על אחד מבעלי הדין להגיש כתב תשובה או תגובה בהליך שלפניו, או הורה לאחד מבעלי הדין להשלים פרטים או טיעונים או להעמיד מצהיר לחקירה באמצעות שאלונים או באמצעות בקשת פרטים נוספים, והמסמכים לא הוגשו למזכירות הוועדה במועד – יראו את בעל הדין שלא הגיש את המסמכים במועד כבעל דין שלא התייצב לדיון, ויחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשינויים המחוייבים.

- פרוטוקול 16. (א) נערך דיון בפני יושב ראש הוועדה לפי נוהל זה, רשאי יושב ראש הוועדה, להורות כי יערך פרוטוקול של עיקרי הדברים שבדיון.
- (ב) פרוטוקול יכול שייערך גם בדרך של הקלטה ברשמקול או באופן אחר שיקבע יושב ראש הוועדה, ובלבד שפרוטוקול שנערך כאמור, יועלה על הכתב ויצורף לתיק הדיון.
17. סטייה מהוראות יושב ראש הוועדה רשאי לסטות מהוראות נוהל זה, ככל הנדרש, וכפי שיוורה, אם נראה לו כי יעיל וצודק להורות על כך, בנסיבות העניין.
18. ביטול נוהל הטיפול בבקשות לצו מניעה או לצו הסרת מודעות ולניקוי ושיקום מקרקעין לפי סעיפים 17ב ו-17ג לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, התשע"ג-2012 מיום כ"ח בחשוון התשע"ג (13 בנובמבר 2012) – בטל

תוספת

טופס 1 (סעיף 2(ג))

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה_____ בפני יושב ראש הוועדה כבי' השופט _____
 ת_____/_____
 העותר: _____, ת.ז. _____
 מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____

- נגד -

המשיבים: _____, ת.ז. _____
 1. מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____
 2. _____, ת.ז. _____
 מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____

עתירה לצו מניעה/ צו להסרת מודעות ולניקוי ושיקום מקרקעין

בעתירה יפורטו כל אלה:

- (1) העניין של העותר בנושא העתירה;
- (2) עניינו של כל אחד מהמשיבים בנושא העתירה; היה המשיב מועמד לבחירות לכנסת או לבחירות לרשות מקומית, או סיעה של הכנסת או של מועצה מקומית או אזרית, או רשימת מועמדים לכנסת או לרשות מקומית, יצויין הדבר בהבלטה בכתב העתירה;
- (3) תיאור התעמולה נושא העתירה והמועד שבו פורסמה, או שבו היא עתידה להיות מפורסמת;
- (4) פירוט הנימוקים שבעובדה ושכחוק שעליהם מתבססת העתירה;
- (5) נעשתה פניה מוקדמת בכתב למשיב – יצורפו העתקים של ההתכתבות לענין זה; לא נעשתה פניה מוקדמת – יפורטו הנימוקים להגשת העתירה בלא פניה מוקדמת;
- (6) פירוט הסעד המבוקש.

העובדות שבעתירה יאומתו בתצהיר או תצהירים אשר יצורפו אליה, כאמור בסעיף 2(ג) לנוהל.

לעתירה יצורפו, ככל שניתן, העתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין וכן כל הראיות הרלוונטיות.

חתימת העותר או בא כוחו

תאריך _____

טופס 2 (סעיף 2(ג))

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה_____ בפני יושב ראש הוועדה, כב' השופט _____

ת_____/_____

העותר:

_____, ת.ז. _____.

מרחוב _____, {עיר / מיקוד}

טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____

דואר אלקטרוני: _____@_____

- נ ג ד -

המשיבים:

1. _____, ת.ז. _____.

מרחוב _____, {עיר / מיקוד}

טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____

דואר אלקטרוני: _____@_____

2. _____, ת.ז. _____.

מרחוב _____, {עיר / מיקוד}

טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____

דואר אלקטרוני: _____@_____

תצהיר מטעם

אני החתום מטה _____, מס' זהות _____, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזה לאמור.

1. תיאור תפקידו של המצהיר וזיקתו לעניינים נושא העתירה / התשובה.

2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בעתירה / בתשובה ולאומות האמור בה.

3. האמור בסעיפים שבעתירה / בתשובה הוא בידיעתי האישית.

4. האמור בסעיפים שבעתירה / בתשובה הוא נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונת. המקור לידיעתי ולאמונתי הוא.....

5. אני מצהיר כי השם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

תאריך_____

חתימת המצהיר

אישור

אני החתום מטה _____, עו"ד, מאשר בזה כי ביום _____, הופיע בפני _____, המוכר לי אישית / שהזדהה בפני על פי תעודת זהות מס' _____, ולאחר שהוזהרתי כי עליו לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר נכונות הצהרתו דלעיל וחתם עליה בפני.

חתימת מקבל התצהיר + חותמת

טופס 3

(סעיף 8(ב)(4))

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה_____ בפני יושב ראש הוועדה
 כב' השופט _____

ת_____/_____/_____

העותר:

_____, ת.ז. _____.
 מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____

- נגד -

המשיבים:

1. _____, ת.ז. _____.
 מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____

2. _____, ת.ז. _____.
 מרחוב _____, {עיר / מיקוד}
 טלפון: _____; טלפון נייד: _____; פקסימילה: _____
 דואר אלקטרוני: _____@_____

כתב תשובה מטעם משיב

כתב התשובה יפורטו כל אלה -

1. פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת התשובה;
2. עמדת המשיב באשר לסעד המבוקש בעתירה.

העובדות שבכתב התשובה יאומתו בתצהיר או תצהירים אשר יצורפו אליו, כאמור בסעיף 2(ג) לנוהל.

לכתב תשובה יצורפו, ככל שניתן, העתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין.

חתימת המשיב או בא כוחו

תאריך _____

התשע"ג _____
(2013 _____)
(חמ 1716-3)

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20